

ТКАЧЕНКО

Сергій Анатолійович
nukoblikaudit@inbox.ru

д.е.н., доцент, в.о. ректора
Вищого навчального закладу
«Міжнародний технологічний
університет «Миколаївська
політехніка»

УДК 657

АРГУМЕНТОВАНИСТЬ
ПІДГОТОВКИ НАВЧАЛЬНОГО
ПЛАНУ ТА ПРОГРАМИ
ОСВІТЬОГО СТУПЕНЯ
"МАГІСТР" ІЗ ВИШКОЛУ
СПЕЦІАЛЬНОСТІ 071 "ОБЛІК І
ОПОДАТКУВАННЯ" У
НОВІТНІЙ ЧАС

ARGUMENTATION OF THE
PREPARATION OF THE
CURRICULUM AND THE
PROGRAM OF EDUCATIONAL
DEGREE "MASTER" FROM THE
SPECIALTY 071 "ACCOUNTING
AND TAXATION" IN NEW TIMES

ПОТИШНЯК

Олена Миколаївна

д.е.н., доцент, професор кафедри,
Харківський національний технічний
університет сільського господарства
і.м. Петра Василенка

Поліпшення якості підготовки магістрів виступає складною та багатоаспектною проблемою, оскільки до фахівців освітнього ступеня «магістр» за спеціальністю 071 Облік і оподаткування пред'являються високі вимоги. Розглянуто проблему удосконалення навчального плану за спеціальністю 071 Облік і оподаткування в умовах актуальної організації обліку із застосуванням новітніх засобів. На центральній основі трьох парадигм або ж загальної моделі магістра із обліку та оподаткування повинен бути складений навчальний план за спеціальністю 071 Облік і оподаткування. Комплексність теоретичних знань і емпіричних навичок, які визначаються цими моделями, повинна становити зміст навчального плану та програми (схеми) підготовки магістрів з обліку і оподаткування.

* * *

Улучшение качества подготовки магистров выступает сложной и разноаспектной проблемой, поскольку к специалистам образовательной степени «магистр» по специальности 071 Учёт и налогообложение предъявляются высокие требования. Рассмотрена проблема развития учебного плана по специальности 071 Учёт и налогообложение в условиях актуальной организации учёта с применением новейших средств. На базисной основе трёх парадигм или общей модели магистра по учёту и налогообложению должен быть набран учебный план по специальности 071 Учёт и налогообложение. Цельность знаний и круг навыков, которые определяются этими схемами, должны составлять содержание учебного плана, транслятора подготовки магистров по учёту и налогообложению.

* * *

In the scientific article it is determined that improvement of qualitative characteristics and technical parameters of masters training is a complicated and multifaceted problem. And this is natural, as specialists of the educational degree "Master" in the specialty 071 Accounting and taxation appear to have sufficiently high qualification requirements. It is proved that a systematic approach to this problem requires solving such crucial issues as improving curricula, updating and expanding the programs of normative disciplines, improving the teaching methods, applying modern technical means and methods of functionally advanced training, introducing into the educational process the latest achievements of science and technology, raising the level of educational work and much more. Assessing the worthy value of all the components of this complex work, in the future we consider only one problem closely related to the theme of this work - the improvement of the curriculum in the specialty 071 Accounting and taxation in the modern organizational support of the subsystem (function) accounting with the use of the latest tools electronic digital car. At the same time, the scope of the research is limited by the higher accounting and analytical education, since this problem is much more complicated and expensive for our country than the training of accountants-analysts in colleges and vocational schools. It is substantiated that on the basis of the three models or the general model of the Master of Accounting and Taxation, a curriculum should be compiled on the specialty 071 Accounting and Taxation. In other words, a consistent set of theoretical and methodological knowledge and empirical (practical) skills that are defined by these functionally developed models should be made up of the semantic content of the curriculum and the program (project) for the preparation of masters in accounting and taxation, etc.

Ключові слова: бухгалтер, бухгалтерський облік, кадрова проблема, магістр, навчальний план, організаційне забезпечення, підготовка, послідовність, програма, розробка, сучасний, удосконалення, умова і функція

Ключевые слова: бухгалтер, бухгалтерский учёт, кадровая проблема, магистр, организация, подготовка, последовательность, программа, разработка, современный, условие, усовершенствование, учебный план и цель

Keywords: accounting, bookkeeper, condition, consistency, contemporary, curriculum, development, function, improvements, Master, organizational support, personnel problem, practice, preparation, program, subsystem, target and function

ВСТУП

Сучасна перспективна компетенція підприємств промисловості, науково-виробничих об'єднань та прогресивні учені розроблення плеяди такого складу іноземних і вітчизняних вчених-експериментаторів-економістів як Бойко Н.Г. [1], Клименюк М.М., Кочарян І.С. [2], Контарьова Н.О. [3], Кочарян І.С. [4, 5], Ліанській М.Ю. [6], Мальцева Г.І. [7], Мохначев С.А. [8], Ткаченко С.А. [9], Чижевська Л.В. [10], Шигун М.М. [11] та інші докладно продемонстрували, поліпшення якісних характеристик, технічних параметрів підготовки магістрів виступає складною і багатоаспектною проблемою. Її це природно, оскільки до фахівців освітнього ступеня «магістр» за спеціальністю 071 Облік і оподаткування висуваються досить високі кваліфікаційні вимоги.

МЕТА РОБОТИ

Систематичний підхід до цієї проблематики вимагає вирішення таких найважливіших питань, як удосконалення навчальних планів, оновлення та розширення програм нормативних навчальних дисциплін, поліпшення методики навчання, застосування сучасних технічних засобів і методів функціонально розвинутого навчання, упровадження у навчальний процес останніх досягнень науки та техніки, підвищення рівня виховної роботи й багато чого іншого. Оцінюючи гідно значення усіх компонентів цієї складної роботи, у подальшому розглянемо лише одну проблему, щільно пов'язану із темою даної роботи, – удосконалення навчального плану за спеціальністю 071 Облік і оподаткування в умовах сучасного організаційного забезпечення підсистеми (функції) бухгалтерського обліку із застосуванням новітніх засобів машин електронних цифрових. При цьому рамки дослідження обмежені вищою обліково-аналітичною освітою, так як ця проблема набагато складніше та обходиться нашій державі значно дорожче, аніж навчання бухгалтерів-аналітиків у коледжах і професійно-технічних училищах тощо.

МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Теоретично-методологічною основою даної статті виступає діалектичний елемент методу й основні положення доктрини (теорії) кадрових проблем сучасної організації обліку, удосконалення підготовки магістрів із обліку і оподаткування у сучасних умовах та послідовності розробки навчального плану і програми із підготовки бухгалтерів. У процесі повного дослідження використовувалися наступні методи: *абстрактно-логічний* (для теоретично-методологічного узагальнення та формулювання висновків); *монографічний* (при дослідженні теоретично-методологічних ідей кадрових проблем сучасної організації обліку, удосконалення підготовки магістрів із обліку і оподаткування у сучасних умовах та послідовності розробки навчального плану й програми із підготовки бухгалтерів-аналітиків).

РЕЗУЛЬТАТИ

Визначальним фактором (чинником) впливу у забезпеченні досить високого рівня якісних характеристик і технічних параметрів підготовки фахівців освітнього ступеня «магістр» будь-якого профілю виступає наяв-

ність кваліфіковано складених навчальних планів. Це загальновідома істина. Однак, як визначити рівень цих навчальних планів, які вимоги до них пред'являються, на основі яких принципів вони розробляються? Із цих питань ще немає єдиної думки. Часом основний зміст навчальних планів визначає авторитетна думка або інтуїтивне припущення кількох провідних фахівців-корифеїв у цій області знань, у зв'язку, із чим навчальні плани науково та методично слабо обгрунтовані. Іноді можна зустріти логічні неузгодженості і порушення у послідовності вивчення навчальних дисциплін, необгрунтоване збільшення обсягу одних курсів на шкоду зовсім іншим, більш необхідним тощо.

У розробці навчальних планів повинні застосовуватися певні науково обгрунтовані принципи та критерії ефективності (раціональності) оцінки їх науково-методичного рівня (ступеня). Можливість розробки й використання уніфікованих навчальних планів і програм навчальних дисциплін у вищій, середній спеціальній та технічній школах України виступає великим досягненням й великою перевагою сучасної системи освіти, чого немає у багатьох, навіть самих індустріально розвинених і ринкових країнах світу тощо.

Навчальні плани повинні бути розроблені суворо на базі схеми (моделі) освітнього ступеня магістра, які у свою чергу включають усі питання, пов'язані із визначенням профілю фахівців відповідного освітнього ступеня й формуванням у них системи теоретично-методологічних знань та практичних (фактичних) умінь і навичок, так необхідних для успішного виконання службових функцій та посадових обов'язків. Зовсім спрощено вищезазначену двофункціональну залежність можливо представити наступним чином (рис. 1).

Крім загальної моделі магістра із обліку та оподаткування, можна розробити професійну парадигму (модель), яка визначає широту теоретично-методологічних, професійних знань, і кваліфікаційну форму (модель), яка відображатиме рівень умінь та навичок, необхідних для виконання набору ряду виробничо-господарських функцій (цілей). Іншими словами, професійна модель визначає те, що повинен знати бухгалтер-аналітик, а кваліфікаційна модель – те, що він дійсно повинен уміти. Крім того, можна розробити і соціально-економічну модель бухгалтера-аналітика, яка формує вимоги, пов'язані із його громадською підготовкою у системі вищих навчальних закладів й громадською діяльністю у виробничо-господарських колективах підприємств промисловості та науково-виробничих об'єднань держави тощо.

ВИСНОВКИ

З чого можливо зробити висновок, на базисній основі цих трьох моделей або ж загальної моделі магістра із обліку й оподаткування повинен бути складений навчальний план за спеціальністю 071 Облік і оподаткування. Інакше кажучи, послідовна сукупність теоретично-методологічних знань й емпіричних (практичних) навичок, які визначаються цими функціонально розвинутими моделями, повинна становити смисловий зміст навчального плану та програми (проекту) підготовки магістрів з обліку і оподаткування тощо.

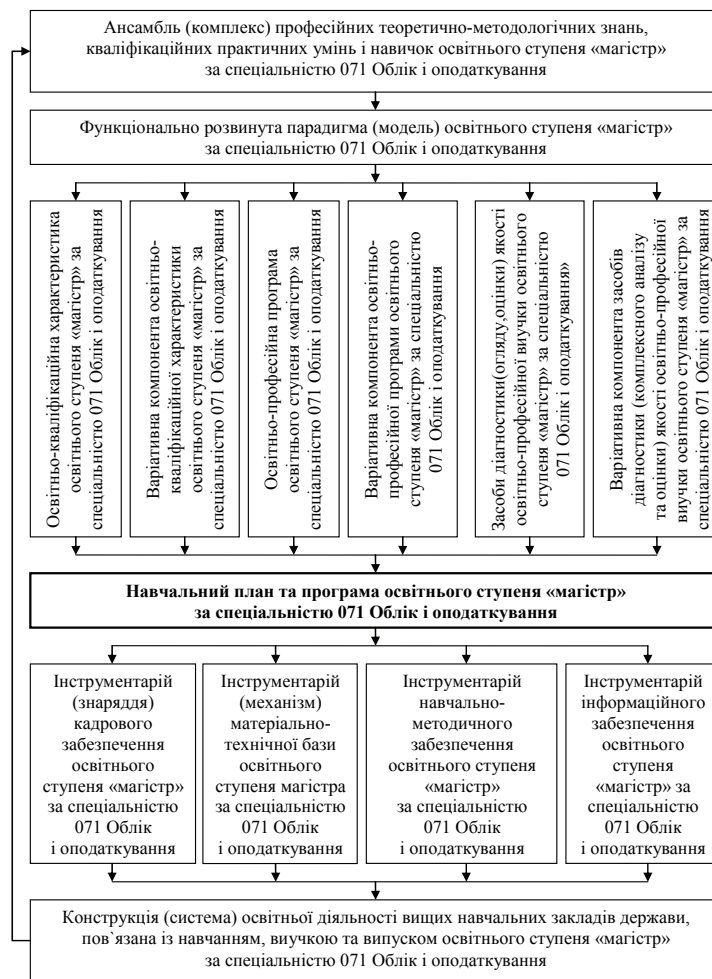

Рис. 1. Послідовність розробки навчального плану та програми ступеня магістра за спеціальністю 071 Облік і оподаткування у системі освітньої діяльності вищих навчальних закладів держави в умовах господарювання

Список використаних джерел

1. Бойко Н.Г. Дополнительное профессиональное образование как элемент рынка труда: на материалах последипломного экономического образования: дис. ... кандидата экономических наук: 08.00.05. Санкт-Петербург, 2010. 214 с.
2. Клименюк М.М., Кочарян И.С. Методичні основи системи моніторингу навчальних потужностей закладів вищої освіти // Теорії мікро-макроекономіки. 2013. № 40. С. 5-11.
3. Контарёва Н.А. Совершенствование организационно-экономического механизма подготовки кадров высшей квалификации в вузах России: дис. ... кандидата экономических наук: 08.00.05. Москва, 2007. 198 с.
4. Кочарян И.С. Моделирование структуры системы показателей навчальної потужності вищої освіти України // Вестник Армянского государственного экономического университета. 2012. № 4. С. 138-143.
5. Кочарян И.С. Аналіз інформаційного забезпечення суб'єктів планування вищої освіти // Формування ринкових відносин в Україні. 2013. № 3 (142). С. 97-101.
6. Лианский М.Е. Организация дополнительного бухгалтерского образования в России в соответствии с международными стандартами: дис. ... доктора экономических наук: 08.00.12. Москва, 2005. 338 с.
7. Мальцева Г.И. Организационно-методические основы формирования финансовой и учётной политики вуза: дис. ... кандидата экономических наук: 08.00.10, 08.00.12. Новосибирск, 2002. 212 с.
8. Мохначев С.А. Системный метод организации университетского образования экономистов в условиях рыночной экономики: дис. ... кандидата экономических наук: 08.00.05.

Ижевск, 2000. 230 с.

9. Ткаченко С.А. Обоснованность подготовки учебного плана и программы образовательной степени магистра по выучке специальности «Учёт и налогообложение» // Нові інформаційні технології управління бізнесом. 2018. С. 152-156.
10. Чижевська Л.В. Бухгалтерський облік як професійна діяльність: теорія, організація, прогноз розвитку. Житомир, 2007. 528 с.
11. Шигун М.М. Нові типи організаційних структур бухгалтерської служби та їх розвиток // Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. Сер.: Бухгалтерський облік, контроль і аналіз. 2011. Вип. 1. С. 401-410.

References

1. Boiko N.H. Additional vocational education as an element of the labor market: on materials of postgraduate economic education: dis. Candidate of Economic Sciences: 08.00.05. St. Petersburg, 2010. 214 p. (in Russian).
2. Klymeniuk M.M., Kocharian I.S. Methodological basis of the monitoring system of educational facilities of institutions of higher education // Theories of micro-macroeconomics. 2013. № 40. pp. 5-11. (in Ukrainian).
3. Kontarova N.A. Perfection of the organizational and economic mechanism of training highly qualified personnel in higher educational institutions of Russia: dis. Candidate of Economic Sciences. Moscow, 2007. 198p. (in Russian).
4. Kocharian I.S. Modeling of the structure of the system of indices of educational power of higher education of Ukraine // Vestnik of the Armenian State Economic University. 2012. № 4. pp. 138-143. (in Ukrainian).

5. Kocharian I.S. *Analysis of Information Support of Subjects of Planning of Higher Education // Formation of market relations in Ukraine.* 2013. № 3 (142). pp. 97-101. (in Ukrainian).

6. Lianskii M.E. *Organization of additional accounting education in Russia in accordance with international standards: dis. ... Doctor of Economic Sciences: 08.00.12. Moscow, 2005. 338 p. (in Russian).*

7. Maltseva H.I. *Organizational and methodological foundations for the formation of the financial and accounting policies of the university: dis. Candidate of Economic Sciences: 08.00.10, 08.00.12. Novosibirsk, 2002. 212 p. (in Russian).*

8. Mohnachev S.A. *A systematic method of organizing university education for economists in a market economy: dis. Candidate of Economic Sciences: 08.00.05. Izhevsk, 2000. 230 p.*

(in Russian).

9. Tkachenko S.A. *The substantiation of preparation of the curriculum and the program of an educational degree of the master on training of a specialty «the Account and the taxation» // New information technology business management. 2018. pp. 152-156. (in Russian).*

10. Chyzhevska L.V. *Accounting as a professional activity: theory, organization, development forecast. Zhytomyr, 2007. 528 p. (in Ukrainian).*

11. Shygun M.M. *New types of organizational structures of accounting services and their development // Problems of the theory and methodology of accounting, control and analysis. Series: Accounting, control and analysis. 2011. Issue 1. pp. 401-410. (in Ukrainian).*